

A szegedi »nép« pihenő- és munkanapjai felejthetetlen sorokban örökítődtek meg a »hűséges számadó« tolla nyomán. A »célszörű szövény emberek és kétkézi munkások« láthatatlan sora vonul végig előttünk írásait lapozva, élükön a legelőbb alakkal, Halbör Förgeteg Jánossal.

Most új alakok léptek a sorba, az ismeretlen írásokból emelte napfényre Sík Sándor, összeválogatván Tömörkény kiadatlan novelláit, Rónasági csodák címen. A kötet valóban csodákat rejt magában, a szegedi magyarok józan, kedves, valójában még felfedezetlen s tanulmányozásra méltó életét.

A könyvet szegedi vállalkozás adta közre s szegedi művész készítette fedőlapját is.

Gergely Gergely

Bevilaqua-Borsodi Béla, Magyar történelem anekdotáiban. (Dante kiadás. 1943. 338 old.)

A magyar történelmi anekdotáknak több gyűjteménye forog közkezen. Most korok és személyek szerint csoportosítva újra elbeszélte őket Borsodi Béla, akinek családi összeköttetése és ismeretköre (gondolunk elsősorban az Effendire, Tóth Bélára) kiválóan alkalmas arra, hogy a korok lelkét jellemző anekdotákat a leghívatottabb forrásból mérthesse és izes előadásban élénkítse.

A gyűjteményt 31 oldalas Előljáró Beszéd vezeti be, melyben Borsodi általános nyelvi és művelődéstörténeti tájékoztatót nyújt az anekdotairodalomról, tartalmáról, jelentésváltozásairól, majd a magyar anekdotairodalomról. Ez a bevezető fejtegetése nem metodikusan szákszerű, de sokszor ihletett hangú és sok érdekes, közhasznú tudnivalót közöl az irodalom és történelem tanárai számára. Főleg érdekes az a néhány oldal, ahol a magyar anekdota sajátos lelkiségét rajzolja: A magyar lélek adomája, »nem hársógó, triviális kacagás, nem... játék a szóval, nem... sziporkázó szellem és gúny, mert ennél több: befelé néző keleti mosoly... a magva mély, tanulságos emberlátó, életlátó bölcseség.«

A könyvben megelevenednek előttünk az egyes korok, helyesebben a korok lelke — anekdotáiban. Attila, Zsigmond, Mátyás, János király, a német-török világ, a kuruc idők, a Habsburg uralom, Csokonai, a régi magyar kalendárium, a legendás és józan, de keménykötésű erki pap, Simonyi óbester, II. Ferenc császár-király, a táblabíró-korszak, Széchenyi, a szabadságharc, Petőfi, a Bach-korszak, a leleményes Bernáth Gazsi, Liszt Ferenc, Deák és a kiegyezés kora. A magyar lélek mosolyog: borong bennünk; a magyar jókedv vagy sirva-vigadás tükrözik a félezernyi verőfényes-könnyes történetből. Olykor a korszaknak nyers humora és vaskos tréfája is megszólal. Általában azonban, mint jóízű és hangulatos mesélő vezet végig a kiadó a magyar történetnek visszajáról nézett tréfaszomorkás eseményein. A nagy történelmi események »lapszél-jegyzetként« bemutatja a történelmet hordozó mindennapi embert a kedélyvilág ragyogásában.

Ypsilon.

Hörvath Jenő, Savoyai Jenő herceg. (Cserépfalvi kiadás, é. n. 330 old.)

A XVIII. sz. történelmének második felét három erőteljes ütközése határozta meg Közép- és Kelet Európában: Az európai hegemoniáért